

Meerjaren beleidsplan 2025_2028

Samen naar de toekomst:
creatief, duurzaam en toegankelijk

Handleiding document

- + De inhoudsopgave is interactief: Klik op een hoofdstuk, om er direct naartoe te gaan. Terug naar de inhoudsopgave kom je door op de hoofdstuktitel of de voetregel te klikken.
- + De preview met dubbele pagina's met voorblad ofwel 'Even dubbele pagina's' is geoptimaliseerd voor het lezen op een groter beeldscherm. Voor kleinere schermen en tablets bevelen we 'Weergave per pagina' aan. Met de functie 'Aan breedte aangepast schuiven' kun je verticaal door het document scrollen.

Colofon

Het Meerjarenbeleidsplan 2025-2028 is een uitgave van Het Flevolands Archief.

Inhoud

Dit beleidsplan is tot stand gekomen in overleg met de medewerkers en de bestuursleden van Het Flevolands Archief. De basistekst is geschreven door Marloes van der Sommen. De beeldkeuze is gemaakt door Marjolein Zeilstra in samenspraak met Laura Teekens.

Vormgeving

Studio Teekens

Beeldverantwoording

Het beeldmateriaal is afkomstig uit de collecties van Het Flevolands Archief.

Inhoud

Voorwoord	4
Missie & kernwaarden	8
Kerncijfers	10
2021-2024	
Terugblik op een succesvolle beleidsperiode	13
2025-2028	
Samen naar de toekomst: creatief, duurzaam en toegankelijk	21
Speerpunten	26

Meerjarenbeleidsplan 2025_2028

1 De organisatie	35
2 Archieftaken	44
3 Dienstverlening	54

De toekomst	63
-------------	----

Voorwoord

Het Flevolands Archief (HFA) is de afgelopen jaren flink gegroeid: zowel wat het team betreft als ook de mate van professionalisering. We spelen een steeds stevigere rol in de regio en in het netwerk van archieven. De afgelopen beleidsperiode hebben we mooie resultaten bereikt met het verrijken van onze collecties door gebruik te maken van de kennis van het publiek, *crowdsourcing*. We digitaliseerden een recordaantal archiefstukken, die we o.a. met nieuwe technieken als *hand written text recognition* (HTR) toegankelijk maakten. We deelden onze data via nieuwe diensten met onze gebruikers. Met de implementatie van ons nieuwe e-Depot gaan we nu ook digitaal gevormd archief voor de lange termijn bewaren en beschikbaar stellen. Hiermee heeft HFA een stevige stap gezet in het informatiefundament voor de toekomst.

Als Regionaal Historisch Centrum (RHC) hebben we de komende beleidsperiode weer grote veranderingen voor de boeg, zowel in onze maatschappij als binnen onze organisatie. Na invoering van de nieuwe Archiefwet in 2026 stopt de bestuurlijke verantwoordelijkheid van de minister bij HFA door terugtreding van het Rijk. We blijven natuurlijk wel een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor het archiefstelsel. De invulling gaat er echter anders uitzien. De analoge rijkscollectie en bijbehorende financiering zullen bij HFA blijven via delegatie, maar het Rijk is niet meer als bestuurlijke partner betrokken. De duurzame samenwerking met het Rijk is wel verankerd in de nieuwe Archiefwet. HFA komt met deze verandering nog meer op eigen benen te staan. Dit biedt in de komende periode meer kansen om zwaarder in te zetten op de versterking van onze regionale positie.

Daarnaast zien we door ontwikkelingen in het politieke landschap en de innovaties in technologie een steeds groter belang in authenticiteit en betrouwbaarheid van informatie. Vrije toegang tot overheidsinformatie is één van de pijlers van onze rechtstaat. De democratische controle door politici, journalistiek en burgers kan alleen gebeuren door goed bewaren, beheren en ontsluiten van al die informatie. Zo kunnen belanghebbenden dit inzetten voor recht en bewijs. Maar ook voor onderwijs en brede publiekseducatie. Om dit goed te doen moet die informatie kloppend en transparant zijn. Iets waar de archieven een grote rol in kunnen en mogen spelen.

Kortom, de Nederlandse archiefwereld blijft volop in beweging. Het technologische landschap verandert voortdurend op hoog tempo. Om te zorgen dat we ook in de toekomst digitale archiefstukken veilig en betrouwbaar kunnen blijven raadplegen, zetten we in de komende beleidsperiode onverminderd in op opslag van deze informatie op een duurzaam toegankelijke manier. Door te blijven focussen op doorontwikkeling en vernieuwing van technologieën en onze kennis en creativiteit te vergroten, blijven we onze partners en ons publiek nieuwe interessante diensten en mogelijkheden van informatiegebruik bieden. Tenslotte maken we ons wederom sterk om voorop te lopen op het gebied van de diverse en inclusieve organisatie en benadering van ons archief: iedereen moet zich vertegenwoordigd kunnen vinden en zich welkom voelen bij Het Flevolands Archief. Hiermee maken we onze maatschappelijke relevantie zichtbaar en bouwen we de bruggen die we in onze regio nodig hebben om de effecten van onze collecties in de moderne kenniseconomie te vergroten.

Sjaak Kruis *voorzitter bestuur Het Flevolands Archief*

Marloes van der Sommen *directeur Het Flevolands Archief*

Onze geschiedenis gaat niet alleen over drooglegging en inrichting van nieuw land, maar vooral over mensen die uit alle windstreken zijn gekomen om Flevoland te bebouwen en te bewonen. Hun verhalen vormen onze geschiedenis en geven Flevoland zijn karakter. Het is geweldig hoe Het Flevolands Archief die verhalen voor ons bewaart en ontsluit.

Arjen Gerritsen *Commissaris van de Koning, provincie Flevoland*

Missie & kernwaarden

Missie

Onderzoek bij HFA het ontstaan en de ontwikkeling van de jongste provincie. Samen met jou maken wij de geschiedenis toegankelijk.

Het Flevolands Archief

- + heeft verhalen uit het dagelijks leven
- + is het jongste archief van Nederland
- + trekt voortdurend belangstelling uit de hele wereld
- + deelt de ontwikkeling van het opbouwen van een gemeenschap
- + is het enige archief ter wereld waar de totstandkoming van een polder volledig is vastgelegd en waar je ook komt: onze verhalen spreken tot de verbeelding.

Kernwaarden

Zowel bij onze interne als externe contacten vinden we bij HFA welzijn en duurzaamheid, verbinding en samenwerking belangrijk. We zijn authentiek, betrouwbaar, compleet en deskundig.

Bij HFA hebben we respect voor mens en natuur. We delen samen met burgers en deelnemers op toekomstbestendige wijze onze kennis en informatie. Wij en onze informatie zijn oorspronkelijk, transparant en kloppend. We zijn goed in wat we doen en zijn daar trots op.

Kerncijfers

2.985 m

omvang fysiek archief

85 TB

omvang digitaal archief

stand maart 2024

336 jaar

het oudste collectiestuk

Het Doop- trouw- en doodboek van de Nederduits-gereformeerden van Ens (Schokland) is ons oudste collectiestuk. De eerste inschrijving dateert van 1688.

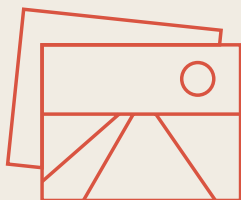
1 jaar

het jongste collectiestuk

Ons jongste collectiestuk zijn filmbeelden uit 2023 van de *HISWA te water*, de grootste bootshow van Noord-Europa met zo'n 400 boten. Opgenomen door de Filmclub Flevo Lacus.

43.487

foto's

262

vrijwilligers

Project Dijken van Polders

In 2023 zijn 43.487 foto's van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders online gezet. Dankzij 262 vrijwilligers is deze collectie nu volledig beschreven en beschikbaar op de HFA-website.

1.155.385

keer is onze populairste
collectie bekeken

De meest online geraadpleegde collectie in de periode 2021-2024 is:
0802 Archief Rijksdienst ter uitvoering van de Zuiderzeesteunwet

1.219.949

scans on demand

werden er in de periode 2021-2024 van archiefstukken gemaakt en toegevoegd aan ons digitale archief

A historical map of Flevoland, showing a grid of land parcels, water bodies, and settlements. Labels on the map include 'BUTTEN', 'SCHOKT', 'LUTTELOEST', 'EMMELOORD', 'NAGELE', and 'EN'. The map is rendered in a sepia tone with blue lines for water and black lines for land parcels.

4 maanden

kregen de bewoners van Schokland de tijd om hun biezen te pakken en hun geboortegrond te verlaten. Schokland werd in 1859 opgegeven aan het water. Nu is Schokland een van de eerste Nederlandse plekken die op de UNESCO-Werelderfgoedlijst staat.

251 kilometer

aan dijken beschermen Flevoland tegen het water. Zonder deze dijken zou de provincie, die grotendeels onder zee-niveau ligt, volledig onder water staan.

1967

arriveerden de eerste bewoners in Lelystad. Deze stad, vernoemd naar Cornelis Lely, is de jongste hoofdstad van een Nederlandse provincie en werd speciaal ontworpen om Flevoland te dienen als bestuurscentrum.

2021–2024

Terugblik op een succesvolle beleidsperiode

Op 1 januari 2021 is Het Flevolands Archief, na een mooie samenwerking van vier jaar met Het Utrechts Archief (HUA), zelfstandig verder gegaan met een eigen directeur en een eigen MT.

In het eerste meerjarenbeleidsplan hebben we naast onze ambities voor 2021–2024 ook onze kernwaarden, missie en visie bepaald. Deze daar geformuleerde punten van actie zijn in de afgelopen periode ruimschoots opgepakt: in 2021 heeft HFA gestuurd op herinrichten van processen om deze meer in lijn te krijgen met de werkwijzen van het Rijk en meer passend te maken bij de eigen organisatie. In 2022 hebben we ons formatieplan in lijn gebracht met de taken en eisen waar onze organisatie in de komende jaren aan moet voldoen. De invulling van de benodigde formatieplekken, inclusief vergroten van kennis en kunde, hebben we in de periode van 2022–2024 vormgegeven. De stevige ontwikkeling van onze organisatie is niet onopgemerkt gebleven. Zo is gezegd door een deelnemer in onze gemeenschappelijke regeling:

**Van een pionierorganisatie is
Het Flevolands Archief gegroeid
naar een taakvolwassen
professionele instelling.
Daar mag je trots op zijn!**

De omslag van de digitale samenleving, de aankomende nieuwe Archiefwet, de noodzaak van duurzaamheid, de inzet van publieksparticipatie, de noodzaak tot voortdurende flexibele ontwikkeling van inzet (*life long learning*) en stevige

samenwerkingen binnen de informatie- en cultuursector zijn enkele van de algemene ontwikkelingen, die op alle partijen in het netwerk van archief- en erfgoedinstellingen invloed hebben (gehad). Daarnaast hebben de jaren van de corona-pandemie aanzienlijke veranderingen meegebracht wat betreft nieuwe vormen van werken en de behoeften die daarbij horen. Dat heeft niet alleen weerslag op hoe we als organisatie werken maar ook welke diensten en producten de gebruikers van onze collecties van ons vragen.

Kaders stellen voor de toekomst

Om HFA voor de ontwikkelingen klaar te maken heeft een externe partij de ICT-infrastructuur van HFA opnieuw bekeken en geanalyseerd op actuele en toekomstige behoeften en eisen. In het kader van de digitale dienstverlening hebben we voor een passende doorontwikkeling de website van HFA bij een nieuwe beheerder ondergebracht. HFA heeft in de afgelopen jaren de basis gelegd voor het beheren van digitale archieven. De kennis binnen HFA over de digitale ontwikkelingen is met een gedegen uitbreiding van het team geprofessionaliseerd. HFA heeft geïnvesteerd in de organische én versnelde groei van een deskundig en flexibel team. Het opzetten en inrichten van een digitaal depot (*e-Depot*) is een proces van meerdere jaren en omvat zorgvuldige planning, evaluatie van oplossingen, goedkeuring van beleid, budgettoewijzing, naleving van wet- en regelgeving en het trainen van personeel. In 2023 heeft HFA op deze weg een belangrijke mijlpaal bereikt: na goedkeuring van het kostenmodel door het bestuur kon de inkoop van het e-Depot in de zomer van 2023 van start gaan. De implementatie van het e-Depot is in 2024 ingezet. Een externe communicatieadviseur heeft een analyse van onze informatievoorziening en interne en externe communicatie gemaakt. Op basis hiervan is HFA gestart met een nieuwsbrief, heeft een laagdrempelige samenvatting van onze GR-tekst uitgebracht en is met een social media adviseur diverse trajecten ingegaan in het benaderen van nieuwe doelgroepen.

Door al deze inspanningen kunnen we onze archiefcollectie de komende jaren op een uniforme wijze beheren en aanbieden en van start gaan met integraal beheer. Zo zijn we in staat om in een sterk veranderende sector snel en flexibel in te spelen op nieuwe technologieën en klantwensen.

Professionalisering

In de afgelopen beleidsperiode heeft HFA de professionalisering van haar organisatie en de uitvoering van haar wettelijke taken verder opgepakt door het optimaliseren van de toezichthoudende taken. Denk hierbij aan aanpassingen in de manier van verslaglegging van structureel periodiek overleg naast de strategische informatieoverleggen met de GR-deelnemers en relevante Verbonden Partijen. Het toezicht is in deze periode geïntensiveerd voor zowel de reguliere als specifieke vraagstukken door gebruik te maken van reguliere en thema-inspecties (in overleg met de GR-deelnemers).

Gemeenschappelijke regeling

Een GR is een samenwerkingsvorm tussen verschillende overheidsinstanties, zoals gemeenten, provincies of waterschappen. Een GR is een manier om de krachten te bundelen voor regionale projecten, dienstverlening of beheer van bepaalde taken, zoals bijvoorbeeld archiefbeheer.

Mijlpalen

- + HFA heeft in de afgelopen jaren ingezet op een bredere en creatievere ontsluiting van onze collecties. Zo hebben we de klantvraag rond de digitalisering van verschillende soorten dragers aan audiovisueel (AV) en fotomateriaal opgepakt. We hebben *Scannen op verzoek* (*Scanning on demand*) als nieuwe service ingericht en zijn deze actief gaan inzetten.
- + In 2021 hebben we *De Flevopoldercast* geïnitieerd. In deze podcastserie van 5 afleveringen lieten we luisteraars kennis maken met Het Flevolands Archief, de Zuiderzeesteunwet en wat er allemaal komt kijken bij het maken van een polder.
- + In 2022 vierden we ons 5-jarig bestaan en merkten we dat lokale en regionale media ons steeds beter weten te vinden.
- + In maart 2022 hebben we een bijdrage mogen leveren aan de aflevering van *Verborgen Verleden* waarin de familiegeschiedenis van Singer/songwriter Douwe Bob centraal stond.
- + In oktober 2022 organiseerden we de Hotspotbijeenkomst Flevoland: Met ongeveer 25 betrokkenen uit Flevoland werden bijzondere gebeurtenissen en kwesties van de afgelopen vijf jaar benoemd. Deze gebeurtenissen zijn zo bijzonder dat het archief daar extra informatie van bewaart. Op die manier kunnen onderzoekers de gebeurtenis later beter en eenvoudiger reconstrueren. Zo een bijzondere gebeurtenis noemen we een hotspot.
- + Verder leverden we in 2022 bijdragen voor het televisieprogramma *De Rijdende Rechter*, voor de tentoonstelling *Dutch Brasilias* in de Nederlandse ambassade in Brazilië, voor de films *Ode aan de Zon* en *De klei dat zijn wij*, en voor diverse boeken.
- + Begin 2023 hebben we via het crowdsourcingplatform *Vele Handen* het project *Dijken van Polders* afgerond. In dit project werkten we met verschillende vrijwilligers die vanuit huis onze fotocollectie van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders met extra informatie verrijkten, zodat deze foto's nog makkelijker online gevonden kunnen worden.
- + In 2023 heeft de archivaris de handreiking hotspotmonitor uitgereikt aan alle deelnemers met het advies om hotspots vast te stellen. Daarnaast is HFA gestart met het veiligstellen van particuliere archieven en collecties van de hotspot.

- + In november 2023 ondertekenden we de klimaatverklaring voor erfgoed-instellingen. De klimaatverklaring beschrijft het belang van een binnenklimaat dat erfgoedcollecties op een optimale manier behoudt, zonder onnodig energieverbruik. Een thema dat steeds urgenter wordt. Energiezuinige oplossingen om collecties te behouden krijgen voorrang. Voor depots worden een temperatuur en relatieve luchtvochtigheid aanbevolen die enigszins meebewegen met de seizoenen, binnen bepaalde grenzen en strevend naar een bepaald jaargemiddelde. Altijd geldt dat de streefwaarden haalbaar moeten zijn voor een organisatie. Daarbij wegen het type collectie, de toegankelijkheid ervan en het gebouw mee.

- + In december 2023 hebben we als eerste Regionaal Historisch Centrum het Convenant Audiovisuele Werken getekend. Deze nieuwe regeling – een initiatief van verschillende organisaties waaronder KVAN en Beeld & Geluid – vergroot de mogelijkheden voor erfgoedinstellingen om audiovisuele werken online te plaatsen zonder de eindeloze zoektocht naar toestemming van de vaak onbekende rechthebbende.
- + In december 2023 tekenden Marloes van der Sommen, directeur van Het Flevolands Archief, en Frederik Rosseel, CEO van DocByte, een overeenkomst voor het beheren van digitale archieven. Hierna werd in 2024 gestart met de verdere implementatie- en inrichting van het e-Depot. Na afronding hiervan volgen pilots met de deelnemers van HFA: de Provincie Flevoland, de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde en het Waterschap Zuiderzeeland.
- + Op 1 februari 2024 ondertekende HFA samen met 10 andere Regionale Historische Centra en de staatssecretaris van OCW een nieuw convenant voor het behoud van rijksarchieven. De rijksoverheid zal na invoering van de nieuwe Archiefwet geen deel meer uitmaken van de diverse gemeenschappelijke regelingen, maar het blijft inhoudelijk en financieel betrokken.
- + In mei 2024 bezocht commissaris van de Koning, Arjen Gerritsen, Het Flevolands Archief. Na een presentatie over de activiteiten van het archief kreeg hij een rondleiding door de depots en bekeek hij onder meer een dossier uit het archief van de commissaris van de Koningin (fungerend in het gebied van de latere provincie Flevoland).
- + In het kader van ons project *Toegankelijk maken Flevolandse Bronnen* is in 2024 het archief van de Aartsdiocesane Boeren- en Tuinders Bond (ABTB) online beschikbaar gemaakt. Omdat deze collectie begint net nadat de Noordoostpolder is drooggelegd, geeft deze een mooi beeld van het begin van de landbouwactiviteiten in deze polder.

2021

Verzelfstandiging Na vier jaar samenwerking met Het Utrechts Archief gaat HFA op eigen kracht verder.

Start Flevopoldercast Lancering 5-delige podcastserie over HFA & de Zuiderzeesteunwet.

Verborgene Verleden HFA levert een bijdrage over de familiegeschiedenis van Douwe Bob.

Jubileum In 2022 bestaat Het Flevolands Archief 5 jaar.

Scannen op verzoek HFA start met de inrichting en inzet van deze nieuwe service.

2022

1ste Hotspotbijeenkomst Bijzondere gebeurtenissen in Flevoland worden benoemd en vastgelegd.

Dijken van Polders Crowdsourcing voor de verrijking van onze fotocollecties wordt succesvol afgerond.

Tekenen Klimaatverklaring HFA committeert zich aan duurzame klimaatbeheersing voor erfgoedinstellingen.

2023

e-Depot Na succesvolle afronding van de aanbesteding in 2023 gaat de implementatie van het e-Depot in 2024 van start.

Convenant Audiovisuele Werken Als eerste RHC tekent HFA de nieuwe overeenkomst die het online plaatsen van AV materiaal vereenvoudigt.

2024

Tekenen Convenant Beheer Rijksarchieven HFA maakt afspraken voor blijvende samenwerking met het Rijk ook na de invoering van de nieuwe Archiefwet.

Nieuwe collectie online Het archief van de Aartsdiocesane Boeren- en Tuinders Bond is online beschikbaar voor onderzoek rondom landbouw.

2025–2028

Samen naar de toekomst: creatief, duurzaam en toegankelijk

Stel je een wereld zonder archief voor. Zonder de daar bewaarde informatie kunnen we niet bewijzen waar en wanneer we zijn geboren of wie de eigenaar is van het onroerend goed waarin we wonen. We zouden onze afkomst niet kunnen traceren en onze gezamenlijke en persoonlijke identiteit niet kunnen herleiden.

Het belang van archieven

Zonder dit collectieve geheugen zouden we regeringen en organisaties niet ter verantwoording kunnen roepen. De impact van archieven is voelbaar in de hele samenleving: het inspireert kunst en literatuur, het beïnvloedt productontwerpen en marketing, en het geeft informatie die nodig is voor de besluitvorming in allerlei soorten organisaties. Onze collecties moeten benut worden om nuttig te zijn. Totdat wij ze ontsluiten voor gebruik zijn onze collecties slechts papieren documenten, afbeeldingen of reeksen bytes. Eenmaal ontsloten vertellen ze ons verhalen en laten zien welke acties en besluiten onze wereld hebben gevormd. Kortom: archieven doen er toe.

Het Flevolands Archief zet zich in de komende beleidsperiode in om dit gegeven op diverse manieren zichtbaar te maken. We moeten hiervoor een archiefinstelling zijn die kan evolueren en zich kan aanpassen aan veranderingen. In samenwerkingen kunnen we ervoor zorgen dat we de voordelen van de collecties realiseren en toekomstige generaties deze kunnen benutten.

Uitdagingen en kansen

De ontwikkelingen rond de inrichting van het archieflandschap, de daarbij horende nieuwe Archiefwet en de snelheid van veranderende technologie beïnvloeden in sterke mate onze agenda voor de komende jaren. Dit biedt ook kansen: archivissen kunnen de IT helpen ordeningsgereedschappen en structuren uit de professionele archiefpraktijk naar de digitale wereld te brengen. De veranderende maatschappij wil kunnen vertrouwen op de integriteit van instituties: organisaties moeten open en transparant zijn en zich kenmerken door betrouwbaarheid en geloofwaardigheid. Ook zien we in de samenleving de vraag naar nieuwe toepassingen voor gegevens en documenten groeien. Er worden steeds meer vragen gesteld over wat de samenleving nu en in de toekomst wil verzamelen en welke richtlijnen we daarvoor moeten vaststellen, op praktisch, technologisch en ethisch gebied. Kortom, het veld van het Nederlandse informatiebeheer blijft volop in beweging. De gevolgen van al deze veranderingen zijn op dit moment nog niet te overzien.

Overgangsfase – van fysiek naar digitaal archief

Digitale technologie heeft de betekenis van een archief fundamenteel veranderd. We bevinden ons in een overgangsfase naar een nieuw tijdperk met archieven die veelal digitaal gevormd (*digital born*) zijn. In de aankomende jaren hebben we nog te maken met een ‘hybride’ situatie: de instroom van papieren archieven duurt voort, terwijl de opname van digitaal archief in het e-Depot snel toeneemt. In de aankomende beleidsperiode wil HFA samen met de kennispartners en overheden actief vernieuwingen inzetten en de verbinding zoeken met elkaar en met de burger, door informatie duurzaam vast te leggen en te delen.

We blijven in deze beleidsperiode werken aan het vergroten van het (publieks-) bereik van de collectie. Dit doen we door in grote projecten én op aanvraag archiefstukken te scannen en te verrijken met metadata, de virtuele studiezaal verder te ontwikkelen, onze collecties aan te bieden op externe platforms en online publieksactiviteiten te organiseren. Maar ook door co-creatie en participatie, door de vraag terug te leggen bij de gebruiker: Wat hebben jullie van ons nodig?

In de afgelopen beleidsperiode hebben we gedwongen moeten afzien van het gebruik van het e-Depot dat door het Nationaal Archief samen met de RHC's was ontwikkeld. We hebben daarom ingezet op een passende eigen oplossing: Samen met onze GR-deelnemers hebben we om te beginnen een *Programma van Eisen* ontwikkeld. Dit heeft geleid tot het opstellen van een kostenmodel, een aanbestedingstraject en uiteindelijk de aanschaf en eerste implementatie van ons eigen e-Depot. In de komende beleidsperiode gaan we verder met het gebruik ervan – in eerste instantie in de vorm van pilots. Geleidelijk bewegen we richting reguliere overbrengingen. De medewerkers van HFA blijven actief betrokken bij het begeleiden van de GR-deelnemers en zorgen ervoor dat het e-Depot toegankelijk is voor iedereen. In deze beleidsperiode evalueren we ook het kostenmodel en de e-Depotvoorziening zelf, waarna we de vervolgstappen formuleren om dit evaluatieproces voort te zetten.

Interne ontwikkeling en sectorbrede samenwerking

Ook gaat HFA verder met het doorontwikkelen van het interne informatiebeheer en maakt het de eigen archieven zover mogelijk klaar voor het (op termijn) overbrengen naar het e-Depot, zodat we de bedrijfsarchieven van HFA op een digitaal duurzame en toegankelijke manier kunnen bewaren. HFA is als Regionaal Historisch Centrum (RHC) aangesloten op de gezamenlijke overlegstructuur voor het delen van kennis rond duurzaam beheer van digitale archieven. Omdat de ontwikkelingen ook in de komende jaren onderdeel blijven van een sectorbrede verandering en HFA daarin afhankelijk is van diverse externe factoren, blijven we de actuele bewegingen volgen. We gaan flexibel om met de mogelijkheden die de sector ons biedt en zoeken actief naar inzetbare kansen buiten de sector. We sluiten zoveel mogelijk aan bij relevante landelijke ontwikkelingen en leveren waar mogelijk een bijdrage. Denk hierin bijvoorbeeld aan de landelijke standaarden voor open data en metadata. HFA deelt deze kennis in het netwerk van partners en stakeholders in de regio Flevoland.

Nieuwe wetgeving

Het informatiebeheer van overheidsorganisaties is gebonden aan strengere eisen. De verdere uitrol van de Wet Open Overheid vraagt om alertheid om mee te kunnen bewegen met maatregelen rondom transparantie. De nieuwe Archiefwet heeft op zich laten wachten, maar het parlement streeft ernaar deze in 2026 in te laten gaan. In deze herziening van de Archiefwet uit 1995 is o.a. de overbren- gingstermijn teruggebracht van twintig naar tien jaar. Bovendien zijn provincies, gemeenten en waterschappen verplicht een archivaris aan te wijzen. De nieuwe Archiefwet gaat natuurlijk niet alleen uit van fysiek archief, maar richt zich ook op beheer, behoud en opslag van digitaal archief.

Uittreding van het Rijk

HFA heeft zich georiënteerd op haar toekomstige positionering en haar hiermee samenhangende verdere ontwikkelings- en toekomstperspectief. Vanaf 2022 hebben we de hiervoor benodigde stappen gezet, zoals door het bestuur is bepaald in december 2021. Na evaluatie van de voortgang heeft het bestuur in december 2022 het gekozen scenario geconsolideerd: voortzetting in de huidige vorm met beweging naar mogelijke uitbreidingen van GR-deelnemers. Hierbij heeft HFA rekening gehouden met de uittreding van het Rijk uit de gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2026, waarmee 2025 het laatste jaar vormt waarin we in de huidige vorm diensten verlenen aan het Rijk. Vanaf dat moment bewaren de rijksinstellingen de digitale rijksarchieven zelf. De analoge rijkscollecties die momenteel door de RHC's worden beheerd, blijven onder hun hoede en blijven deel uitmaken van hun beheertaken en dienstverlening. Voor alle RHC's geldt dat ze nieuwe afspraken met het Rijk moeten maken rondom de rijksarchieftaken die zij in de toekomst nog blijven uitvoeren. HFA beraadt zich op eventuele nieuwe samenwerkingsverbanden na uittreding van het Rijk, ook om met elkaar de regionale banden te versterken.

Visie – Waar we voor gaan

In de komende periode zet HFA in op de duurzame toegankelijkheid van haar collecties en archieven. We zijn een dynamische organisatie die constant in beweging is. We willen zoveel mogelijk mensen bereiken met onze collecties, met huidige én toekomstige technieken. Dit betekent ook dat HFA de eigen kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen. HFA vindt verbinding heel belangrijk. Dit uit zich in de samenwerking met onze partners en in het faciliteren van burgerparticipatie, want onze lokale en regionale kennis maakt het verschil. Dit doen we mét en vóór burgers en deelnemers.

Speerpunten

In de komende beleidsperiode staat faciliteren op samenwerking en bijdragen aan de maatschappelijke relevantie centraal. Als Het Flevolands Archief hebben we met het gehele team geformuleerd waar we in geloven en wat we met elkaar willen bereiken: wat doen we en waarom? We hebben onszelf doelen gesteld waarin we laten zien welke stappen we willen zetten om door te kunnen ontwikkelen, om te kunnen voldoen aan de verwachtingen van onze deelnemers en om de uitdagingen vanuit de samenleving aan te kunnen gaan. Deze doelen hebben we uitgewerkt in vijf speerpunten voor de komende vier jaar.

-
> 1	De deskundige organisatie	Organisatie
> 2	De vraagbaak organisatie	Archieftaken
> 3	De betrouwbare organisatie	
> 4	De betrokken organisatie	Dienstverlening
& Organisatie
> 5	De sociale organisatie	
-

Speerpunt 1

De deskundige organisatie

Het Flevolands Archief is een bron van juiste en betrouwbare kennis.

In het eerste speerpunt *De deskundige organisatie* formuleren we, vanuit onze kennis en kunde, onze doelstellingen. De afgelopen jaren is HFA druk bezig geweest met het ontwikkelen van een digitaal duurzaam depot. We laten actief zien wat we in huis hebben en wat wij voor andere organisaties kunnen betekenen. We willen een actieve rol spelen in professionele archiefzorg in onze provincie, door het vertalen van landelijke ontwikkelingen naar de lokale en regionale praktijk in Flevoland. We stellen onszelf steeds opnieuw de vraag hoe we kunnen zorgen voor een constante ontwikkeling van kennis en vaardigheden. We toetsen dit bij onze stakeholders. We leiden onze medewerkers op. Zo houden we, middels groei, ontwikkeling en innovatie, onze deskundigheid relevant voor onszelf en onze stakeholders.

Dit speerpunt richt zich met name op de organisatie, die een solide basis voor onze primaire taken vormt.

Speerpunt 2

De vraagbaak organisatie

‘Vraag het ons en we helpen je.’ Het Flevolands Archief biedt makkelijk te vinden archieven en gebruiksvriendelijke informatie.

In het tweede speerpunt *De vraagbaak organisatie* formuleren we doelstellingen rondom de thema's: ambities en ontwikkeling op het gebied van digitale archivering en het duurzaam bewaren van overheidsinformatie. Vanuit de insteek ‘Vraag het ons en we helpen je’ zetten we onze projecten in. We zorgen voor makkelijk te vinden archieven die gebruiksvriendelijk zijn.

In de aanloop naar nieuwe oplossingen kunnen we met de deelnemers in de gemeenschappelijke regeling niet alleen van elkaar leren, maar stemmen we ook vervolgstappen met elkaar af. We inspireren en versterken elkaar. We zetten naast het digitaal beschikbaar hebben van de overheidsarchieven ook in op de duurzame digitale toegankelijkheid van particuliere archieven en het verwerken van archieven van de toekomst.

We houden ontwikkelingen zoals ‘archief als nutsvoorziening’ goed in de gaten en kijken naar maatwerkinzet van dergelijke trajecten voor onze deelnemers. Nut, noodzaak, behoefte en haalbaarheid voor zowel onze deelnemers als onze eigen organisatie staan daarin centraal.

Speerpunt 3

De betrouwbare organisatie

Flevoland heeft een veilig, duurzaam en zichtbaar archief dat goed toegankelijk is, en dat stralen we uit.

In het derde speerpunt *De betrouwbare organisatie* formuleren we doelstellingen rondom de thema's: transparantie, veiligheid en zichtbaarheid. Burgers en onderzoekers hebben recht op versnelde toegang tot overheidsinformatie, informatie die eenvoudig te vinden is. Dat is niet vanzelfsprekend met grote digitale collecties. Wat betekent dit voor de archieffunctie en voor ons werk als professionals? We zien razendsnelle ontwikkelingen op het gebied van digitalisering en zien daarmee ook de kansen én uitdagingen rond innovaties zoals bijvoorbeeld de inzet van *artificial intelligence* (AI). Nieuwe technieken stellen ons in staat om grote hoeveelheden data makkelijker en sneller te doorzoeken. Dit betekent echter ook dat zowel HFA als de betrokken overheden veel werk moeten verzetten om onze informatie transparant te houden en efficiënt te bewaren, te beheren en toegankelijk te maken.

Daarnaast is de uitdaging om juiste en kloppende informatie te bewaren groter dan ooit, denk bijvoorbeeld aan *fake news*. Innoveren staat in de komende periode daarmee opnieuw op een prominente plek. Die innovaties nemen we ook mee in de duurzame digitale toegankelijkheid van particuliere archieven en het verwerven van archieven van de toekomst. Een veilig, duurzaam toegankelijk en zichtbaar archief is de kern van ons bestaan als organisatie. We hebben hier nog stappen in te zetten om ons verder te ontwikkelen. De organisatie heeft baat bij een (informatie-)veilige (digitale) werkomgeving. Samenwerkingspartners en deelnemers hebben baat bij een zichtbare organisatie en toegankelijke collectie.

Het tweede en derde speerpunt komen met name tot uiting in onze primaire taken: de archieftaken.

Speerpunt 4

De betrokken organisatie

Het Flevolands Archief voelt grote betrokkenheid binnen onze (regionale) samenleving en creëert nog meer betrokkenheid door creatieve samenwerkingen.

In het vierde speerpunt *De betrokken organisatie* richten we ons op doelstellingen rondom de thema's: samenwerkingen en samenleving. Met dit speerpunt sluiten we naadloos aan bij onze missie en visie. We stellen onszelf steeds de volgende vragen: Hoe kunnen we onze verbinding met het publiek en de participatie van diverse doelgroepen vergroten? Door wie en op welke wijze worden onze collecties in de komende 10 jaar gebruikt? Welke (technische) ontwikkelingen en trends dragen daaraan bij?

We inspireren en versterken elkaar. We creëren betrokkenheid in de regio door creatieve samenwerkingen. Verbinding met andere organisaties en met de burgers is voor ons essentieel. We betrekken hen actief en zorgen ervoor dat burgers ons gemakkelijker kunnen vinden en beter begrijpen wat Het Flevolands Archief doet. Dit verlaagt de drempel om contact op te nemen of binnen te lopen. Deze betrokkenheid leidt tot nieuwe inzichten over de collecties en het gebruik en benutten ervan. In onze samenwerkingen streven we naar een open dialoog, we luisteren naar feedback en leren van eventuele fouten uit het verleden. Hiermee creëren we een archief dat past bij de tegenwoordige tijd en de toekomst. Die verantwoordelijkheid geldt ook voor het meerstemmig maken van onze archieven. Door het delen van onze kennis met collega's zijn wij daarnaast landelijk en in de provincie Flevoland een relevante kennis- en samenwerkingspartner. We zetten krachtig in op samenwerking en verbinding binnen én buiten Het Flevolands Archief.

Speerpunt 5

De sociale organisatie

Het Flevolands Archief is een fijne organisatie waar je jezelf mag zijn en waar je goed tot bloei komt in jouw kunnen, ervaring en zijn, met ruimte om te leren en jezelf te ontwikkelen.

In het vijfde speerpunt *De sociale organisatie* richten we ons op doelstellingen voor de ontwikkeling van de interne organisatie. De thema's zijn: jezelf kunnen zijn, gezondheid en vitaliteit, leren en ontwikkelen. Dit speerpunt past bij onze kernwaarde 'welzijn en duurzaamheid'. We stellen onszelf steeds de vraag: Hoe zijn we als organisatie robuust, maar tegelijk flexibel? We sturen op een prettige organisatie waar je jezelf mag zijn en waar je goed tot bloei komt in jouw kunnen, ervaring en zijn. We zorgen voor ruimte om te leren en jezelf te ontwikkelen. We nemen het bestuur mee in beleid en uitgaven rond onze veilige en lerende organisatie. Iedereen die werkt voor en bij de organisatie wordt hierdoor geraakt. Daarnaast geven we een goede invulling aan het duurzaam doorgeven van het erfgoed aan de volgende generaties.

Wij zetten ons in voor een toekomstbestendige en maatschappelijke verantwoord organisatie. We bieden graag kansen aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast bieden we stageplekken en *traineeships* aan voor jonge professionals. Ook hebben we oog voor de levensfasebewuste loopbaanontwikkeling van onze medewerkers.

Het vierde en vijfde speerpunt komen met name tot uiting in de maatschappelijke relevantie van het archiefwezen. Speerpunt vijf richt zich daarnaast ook op de organisatie, die de solide basis voor onze primaire taken vormt.

Speerpunten als leidraad voor flexibel handelen

In de uitwerking van de acties die horen bij ieder speerpunt vragen we ons af hoe we dit in samenwerking met onze zorgdragers (provincie, rijk, waterschap Zuiderzeeland en de gemeenten Dronten, Lelystad, Urk en Zeewolde) kunnen vormgeven.

- + Welke creatieve insteek helpt HFA verder?
- + Welke rol kunnen we op ons nemen om onze maatschappelijke relevantie in de regio te vergroten?
- + Hoe zetten we onszelf neer als voorbeeldorganisatie die toegankelijk is voor iedereen en waar mensen zich welkom voelen?

Door deze vragen centraal te stellen binnen ieder speerpunt, blijven we als organisatie flexibel binnen de kaders die we belangrijk vinden en die bepalend zijn voor de koers van Het Flevolands Archief.

Gemeente Urk:

 **Het Flevolands Archief
heeft een breed blik
op informatie.**

1. De organisatie
2. Archieftaken
3. Dienstverlening

1. De organisatie

In de jaren 2025-2028 zetten we vervolgstappen in het team-ontwikkelingstraject. Verbinding is daarin een belangrijk thema: Wat hebben we van elkaar nodig en hoe helpen we elkaar? Daarnaast zijn we nauw in contact met de diverse opleiders op het gebied van informatiebeheer. We implementeren in deze beleidsperiode een andere CAO en moeten stevige keuzes maken wat betreft onze huisvesting om onze huidige en toekomstige taken goed uit te kunnen blijven voeren.

Medewerkers, kennis en ruimte

Om goed te kunnen inspelen op nieuwe technologieën en actuele klantwensen investeert HFA permanent in de ontwikkeling van de medewerkers. We zetten ons actief in om de opleidingsmogelijkheden te clusteren en de juiste focus branchebreed te houden. HFA is betrokken bij de doorontwikkeling van de benodigde kennis omtrent informatiebeheer. Ook de behoefte aan een brede inzet op het gebied van strategisch denken en tactisch handelen blijft goed in beeld en is essentieel voor onze positie als de kennispartner in de regio. Het is van belang voor de transparantie van bestuurlijke en politieke processen, maar ook voor de digitale dienstverlening. De bedrijfsvoering maakt het functioneren van de interne organisatie en van de front- en backoffice van HFA mogelijk.

De huisvesting van onze collectie en organisatie krijgt de komende periode bijzondere aandacht. Ons huurcontract met de provincie voor kantoor, studiezaal en depots loopt tot juni 2027. In 2026 moeten huurder en verhuurder besluiten over ontbinding of verlenging. De provincie Flevoland plant gebiedsontwikkeling, inclusief een uitbreiding van Batavialand, wat gevolgen heeft voor het pand dat we met Batavialand delen. Dit vraagt om een hernieuwde focus op onze huisvestingsbehoeften.

De uitbreidende rol van HFA en de op handen zijnde uittreding van het Rijk uit de GR maakt dat HFA aanzienlijk meer expertise in huis heeft gehaald, vooral voor de operationele kant van onder andere het e-Depot. Deze ontwikkeling vereist uitbreiding van zowel kantoor- als opslagruimtes. Daarnaast verwachten we een groei in de collectie van fysieke archieven, met name van aangesloten deelnemers, overige samenwerkingspartners en particuliere organisaties. Dit onderstreept de noodzaak voor meer (gespecialiseerde) depotruimte binnen onze faciliteiten. Wanneer de provincie in de gebiedsontwikkeling de behoeften van HFA en de wettelijke eisen waaraan wij moeten voldoen voldoende meeneemt, zou HFA graag op de langere termijn op de huidige locatie willen blijven. Zolang de realisatie van de gebiedsontwikkeling uitblijft, blijft HFA op korte en middellange termijn met uitdagingen zitten die oplossing behoeven. Door het ontbreken van uitgewerkte plannen en financiële kaders rond de gebiedsontwikkeling blijft het een uitdaging een goed onderbouwde keuze in het huisvestingstraject te maken. De concretisering van de keuze en uitvoering van het traject moet HFA in deze beleidsperiode inzetten.

Doorontwikkeling informatiebeveiliging

We blijven in de periode 2025-2028 sturen op eisen rondom informatiebeveiliging en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Daarmee sluiten we aan op het in 2023 opgestelde informatiebeveiligingsbeleid. In het kader van de doorontwikkeling van de eigen informatiehuishouding heeft HFA opvolgingsacties opgesteld. Dit betreft onder andere de 'Verplichte overheidsmaatregelen' uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en een dreigingsanalyse. Deze hebben wij in 2024 in een uitvoeringsplan uitgewerkt, om zo tot een goede set van maatregelen en procedures op het gebied van informatiebeveiliging te komen. Ook in de volgende beleidsperiode is dit informatiebeveiligingsbeleid het kader voor passende organisatorische maatregelen om informatie te beschermen en daarmee te voldoen aan de relevante wet- en regelgeving.

Duurzaamheid

HFA is een organisatie die zichtbaar is in de maatschappij. Vanuit deze voorbeeld-functie stelt de maatschappij eisen aan duurzaamheid op het gebied van klimaat en energie, innovatie, materialen en consumenten. HFA heeft hier in de komende beleidsperiode veel oog voor. Daarnaast focust HFA ook meer op andere onderwerpen binnen de bedrijfsvoering. Denk hierbij bijvoorbeeld aan energiezuinige huisvesting en aan afvalscheiding. De aangesloten overheden financieren HFA als organisatie met publieke middelen om (o.a. historische) informatie beschikbaar te stellen en te behouden voor huidige en toekomstige generaties. In lijn met onze voorbeeldfunctie als publieke instelling wil HFA dan ook zo zuinig mogelijk omgaan met middelen en energie.

Primair is het onze taak om te zorgen dat zowel analoge informatie (papier, filmmateriaal etc.) duurzaam bewaard wordt en toegankelijk blijft: materialen moeten van dusdanige kwaliteit zijn, dat bijvoorbeeld dia's nog zichtbaar zijn in de toekomst en informatie in bewaarde objecten niet vergaat. Bij aanschaf van nieuwe materialen, zowel voor depotruimte als kantoorruimte, kijkt HFA naar aspecten als circulair gebruik, recycling en energieverbruik. Bij afgeschreven materialen onderzoekt HFA de mogelijkheden voor hergebruik door particulieren of organisaties in de omliggende gemeenten.

Overgang naar een nieuwe CAO

In de komende beleidsperiode hebben we binnen de organisatie te maken met het kiezen en implementeren van een andere CAO, vanwege het uittreden van het Rijk. In 2024 hebben wij aan het bestuur een eerste advies voor de juiste CAO en uitruil arbeidsvoorwaarden kunnen presenteren. We gaan in 2025 na of de analyse nog steeds passend is op het moment van daadwerkelijke uittreding van het Rijk als deelnemer. Daarna gaan we over tot implementatie. De analyse richt zich op personeels- & salarisadministratie, functiewaardering, loongebouw, schriftelijke informatie en communicatie aan medewerkers over persoonlijke arbeidsvoorwaarden.

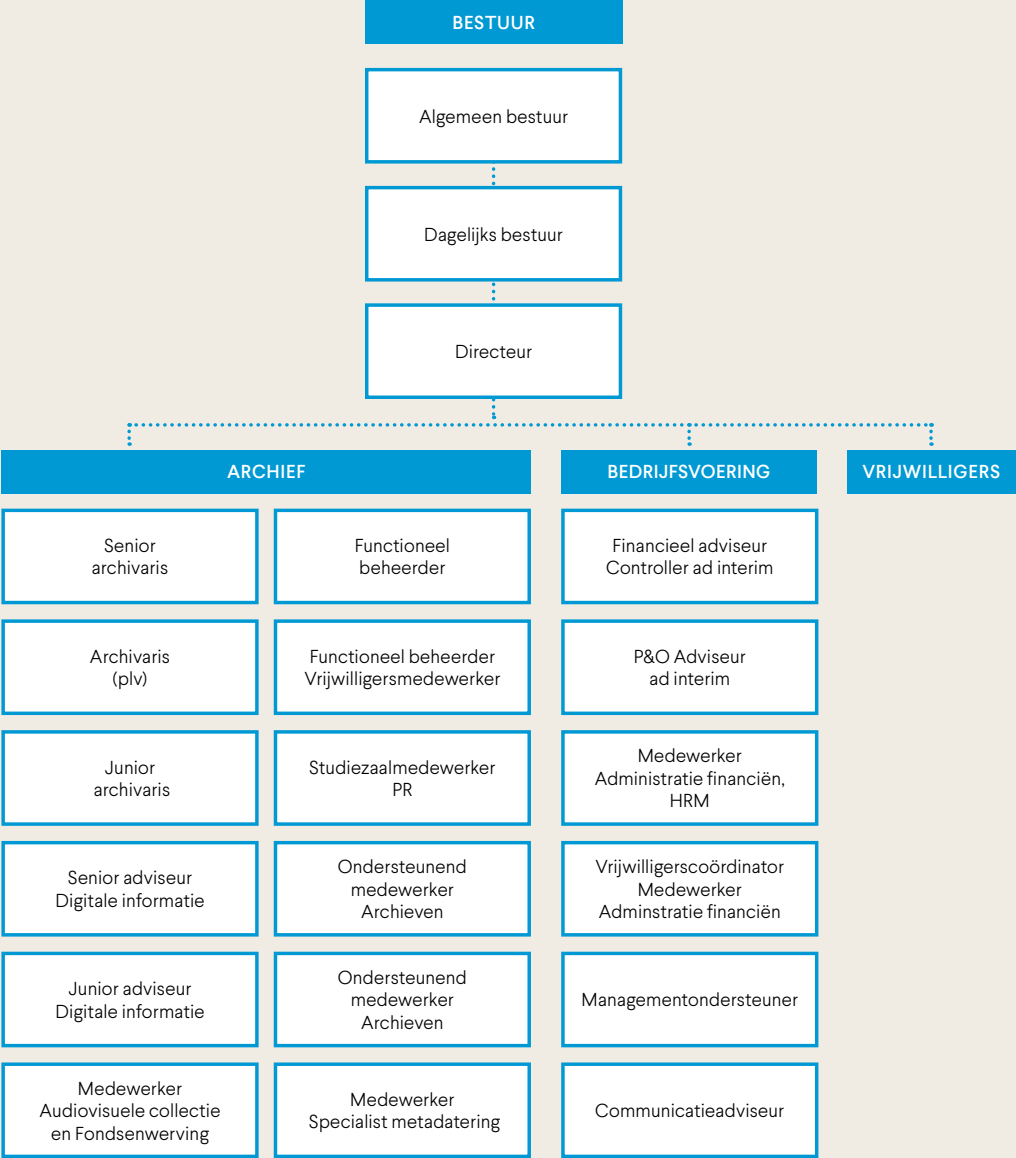
Daarnaast richten we ons in de komende beleidsperiode op het aan laten sluiten van permanent formatiebeheer bij de ontwikkeling en behoefte van HFA, maar ook op de werkbeleving van medewerkers (o.a. cultuur en werkomgeving), de doorontwikkeling van gezondheidsbeleid- en Arbobeleid, de uitvoering van het plan van aanpak *Risico-Inventarisatie en Evaluatie* (RI&E) en de doorontwikkeling van het Team Financieel.

Door natuurlijk verloop (pensionering) zal er binnenkort ruimte komen in de formatie. Door een (her-)oriëntatie op de taken en werkzaamheden gaan we na hoe we deze formatieruimte willen en kunnen invullen.

Organisatie

Het Flevolands Archief is een zelfstandige organisatie met een gemeenschappelijke regeling (GR) als organisatievorm. We voeren archieftaken uit voor het Rijk, Waterschap Zuiderzeeland en de gemeenten Lelystad, Dronten, Urk en Zeewolde. Het bestuur wordt gevormd door wethouders van de gemeenten, gedeputeerde van de provincie Flevoland en een bestuurder namens het Rijk. Het bestuur bestaat uit een Dagelijks Bestuur (DB) en een Algemeen Bestuur (AB). Dit bestuur komt vier keer per jaar samen en stelt de belangrijkste stukken vast zoals de begroting en het meerjarenbeleidsplan. Voor de beleidscyclus volgt Het Flevolands Archief het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het Rijk zal uit de gemeenschappelijke regeling treden en via een delegatiebepaling in de nieuwe Archiefwet blijvend samenwerken voor het beheer van de rijksarchieven in de provincie Flevoland. HFA verzorgt diensten voor enkele samenwerkingsverbanden binnen de overheden. We voeren archieftaken uit voor de volgende organisaties in de provincie Flevoland: de Veiligheidsregio Flevoland, de GGD Flevoland, Omgevingsdienst Flevoland en Gooi en Vechtstreek (OFGV) en de Randstedelijke Rekenkamer.

Organogram

Verbreden van kennis

Het speerpunt *De deskundige organisatie* uit zich in de continue ontwikkeling en verbetering als lerende organisatie en sturing op flexibele inzet van kennis en kunde. Vanwege de snelle digitale ontwikkelingen en de nieuwe kansen die hieruit ontstaan voor de dienstverlening, blijft HFA tijd vrijmaken voor het verwerven van nieuwe kennis en vaardigheden en het experimenteren met nieuwe toepassingen.

Daarnaast vragen de ontwikkelingen in de archiefsector om een houding die is gericht op creativiteit, vernieuwing en samenwerking, waarin de vertaling van bestaande kennis en kunde naar nieuwe terreinen voortdurend nodig is. Dit vraagt om specialisme. Het is daarom van belang om onze eigen kennis en kunde blijvend te ontwikkelen. We investeren in een efficiënte bedrijfsvoering, een creatieve organisatiecultuur met goed opgeleide medewerkers waarmee we onze resultaten behalen.

Acties

- + Onder het speerpunt *De deskundige organisatie* herzien we het Opleidingsplan 2021–2024 binnen de uitgebreide formatie, met oog op de flexibele organisatie die we binnen een snel ontwikkelende (archief-)wereld willen zijn.
- + We zetten concrete stappen op het gebied van *Lifelong Learning*.
- + Met oog op de ontwikkelingen in de organisatie en onze dienstverlening in de komende jaren zetten we in op een Strategisch Personeelsplan.
- + We richten ons op het op orde hebben van het e-Depot van Het Flevolands Archief.
- + We passen de ICT-omgeving aan op het gebied van hardware, software, opslag en beveiliging volgens de richtlijnen die uit de analyse 'HFA Toekomstbestendig' zijn voortgekomen.
- + We sturen op nieuwe functionaliteiten, zowel digitaal als analoog, en dat komt ook tot uiting in de keuze van de toekomstige huisvesting.
- + De huisvesting zal aansluiten op de wensen en eisen de ontwikkeling van onze evoluerende primaire taken, toekomstige dienstverlening en toekomstige opslagbehoeften.
- + Onder het speerpunt *De sociale organisatie* hebben we voortdurend aandacht voor duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van onze medewerkers.

2. Archieftaken

Het behoud van archieven, zowel op papier als digitaal, is van essentieel belang om de geschiedenis en cultuur van een samenleving te bewaren voor toekomstige generaties. In de periode 2025-2028 sluit Het Flevolands Archief de belangrijkste systemen van onze zorgdragers aan op het e-Depot en zetten we opnieuw in op het verder optimaliseren van onze metadata en toegangen. In deze periode wordt het overbrengen van digitale archieven een vast onderdeel van ons werk. Daarbij heeft HFA veel aandacht voor advies over de aanpak om de langdurig te bewaren delen van de digitale erfenis een duurzame plaats te geven in het e-Depot.

Interactie en co-creatie

De digitaal gefocuste en ontwikkelende samenleving stopt nooit meer en is inmiddels een geheel nieuwe fase ingegaan met de brede inzet van kunstmatige intelligentie. Deze en toekomstige digitale ontwikkelingen maken dat we anders moeten kijken naar de vorming, de toegankelijkheid en het gebruik van archieven en collecties. We stappen over van het bekende 'zoeken naar' en 'zoeken in' naar 'interactie mét' historische bronnen. Dit heeft veel invloed op ons werk en op onze huidige voor ons zo bekende systemen voor beheer en dienstverlening. Ook verandert dit de verwachtingen en behoeften van onze klantgroepen en deelnemers. We focussen daarom de komende beleidsperiode op flexibel mee kunnen bewegen met de snel veranderende mogelijkheden, vragen en ontwikkelingen. We zullen nieuwe strategieën en tools creatief en efficiënt inzetten om digitale archieven veilig te stellen en effectief te beheren.

HFA streeft ernaar om informatie, zowel fysiek als digitaal, duurzaam toegankelijk te maken voor iedereen. We stellen hierin de gebruiker centraal. Bij het bepalen van ons collectiebeleid en het aanvullen van eventuele hiaten in onze collecties volgt HFA maatschappelijke ontwikkelingen en heeft oog voor vragen die de maatschappij vanuit co-creatie en participatie aan onze collecties stelt.

De speerpunten *De vraagbaak organisatie* en *De betrouwbare organisatie* komen tot uiting in onze primaire taken. We werken doelstellingen uit rondom de actuele vragen en ontwikkelingen op het gebied van het duurzaam bewaren van authentieke overheidsinformatie en effectieve digitale archivering.

We zetten ook in op de duurzame digitale toegankelijkheid van particuliere archieven en het verwerven van archieven van de toekomst. In het speerpunt *De betrokken organisatie* zetten we de digitalisering in om meer verbinding met het publiek en de regio te maken en participatie met diverse doelgroepen te vergroten.

De Collectie

De basis van het archief is gevormd door de archieven van het Zuiderzeeproject uitgevoerd door het Rijk. Alle overheden in de provincie Flevoland, op twee na, zijn deelnemer in de gemeenschappelijke regeling. HFA is er voor overheden en burgers die voor recht en bewijs, onderwijs, onderzoek of cultuurbeleving gebruik willen maken van de collecties en diensten van HFA.

Partners

HFA is een samenwerkingspartner voor lokale en provinciale culturele instellingen, historische kringen en de overheden. HFA vervult zelf geen kerntaak op het gebied van culturele publieks- en educatie-activiteiten, maar draagt met zijn collecties en expertise wel bijdragen aan initiatieven van derden op het gebied van cultuur en educatie.

Van informatiecentrale naar informatieverdeelstation

Wat betreft digitaal informatiebeheer zien we dat de overheden waarvoor Het Flevolands Archief een toezicht- of beheertaak vervult, steeds meer behoefte hebben aan een 'informatieverdeelstation' in plaats van een informatiecentrale. De rol van archiefinstellingen in het digitale domein vraagt vaker om verandering van opslag en beheer naar het verdelen en distribueren van informatie. De gebruiker heeft een steeds grotere behoefte (en verwachting) om integraal te kunnen zoeken en vinden, wil verbindingen zien, en zoveel mogelijk de informatie in de context kunnen bevragen en gebruiken. HFA onderzoekt welke mogelijkheden we kunnen benutten om hier een relevante invulling aan te geven. Hierin trekken we gezamenlijk op voor actuele en efficiënte kennisuitwisseling binnen onze regionale en landelijke netwerken. Het verbindende thema is toegankelijkheid van informatie. Het digitale archief is opgebouwd uit een omgeving waarin we de informatie kunnen bewaren, maar is ook uitgerust met de benodigde technologie om de informatie op alle mogelijke manieren te kunnen bevragen, raadplegen, interpreteren, koppelen en downloaden.

Versterking digitale dienstverlening en vindbaarheid

HFA gaat in 2025-2028 verder met het doorontwikkelen van digitale dienstverlening en brede toegankelijkheid. Het archief is bereikbaar via diverse bestaande digitale klantkanalen zoals de chat, de HFA website, het online platform WieWasWie, Facebook, Instagram, LinkedIn en X. In de komende beleidsperiode zetten we stappen naar aanleiding van de vernieuwde social media strategie. We boren nieuwe doelgroepen aan via ons LinkedIn-kanaal, en we houden de

nieuwste ontwikkelingen binnen digitale klantencontacten bij. We rollen de acties uit die zijn geformuleerd in het 'Plan van aanpak betere vindbaarheid website' en zetten actief een aantal social media campagnes uit om aandacht te genereren voor onze projecten. We starten waar nodig en mogelijk met nieuwe klantkanalen passend bij de actuele behoefte en houden daarbij de brede toegankelijkheid in het oog. We nemen echter ook afscheid van een aantal kanalen die niet meer passend zijn bij onze doelgroepen en de betrouwbare, veilige en verwelkomende organisatie die we willen zijn.

Jubileum Zuiderzeesteunwet

In 2025 bestaat de Zuiderzeesteunwet 100 jaar. HFA besteed daar samen met anderen uitgebreid aandacht aan, ook middels de door ons te digitaliseren stukken. Het ontsluiten van handgeschreven stukken door middel van het digitaal doorzoekbaar maken blijft doorgaan. We blijven daarin ontwikkelen vanuit de vraag en behoefte van onze klant.

Gemeente Zeewolde:

**Collega's die geen vakgenoten
zijn laten me weten dat bij hen
Het Flevolands Archief bekend staat
als een zeer professionele organisatie.**

Afsluiting der ^{tot} Zuiderzee over Waeringen
met gedeeltelijke indykking binnen de afsluiting

VOLGORDE VAN BROODMAKING

Beheer en Behoud

Onder de nieuwe Archiefwet komen overheidsarchieven ouder dan tien jaar al onder beheer van HFA. Door de instroom van papieren archieven en de aanwas van *digital born* neemt de omvang van de collectie snel toe. Omdat de burger recht heeft op vrije toegang tot informatie investeren we voortdurend in het beschrijven en eenvoudig vindbaar maken van onze bronnen. Dit gaan we steeds vaker volledig geautomatiseerd doen, in plaats van handmatig en met de inzet van vrijwilligers. Om deze technieken de komende jaren in onze systemen te integreren kijken we ook naar noodzakelijke vernieuwing van de huidige ICT-architectuur en infrastructuur, waaronder het Collectie Beheer Systeem (CBS). Hierbij werken we samen met de sector aan het versterken van de archieffunctie als informatie- en kennisknooppunt naar burgers, overheden en historische collecties. We werken hierbij naar het verschuiven van de focus bij ontsluiting van *doorzoekbaar* maken naar *deelbaar* maken.

In de afgelopen beleidsperiode zijn we gestart met het ontwikkelen van een eigen Producten en Diensten Catalogus (PDC). Daarmee brengen we goed in kaart welke producten en diensten we bieden en welke ervan extra inspanning vereisen. Een integrale PDC hebben we in 2024 opgesteld om de dienstverlening inzichtelijker te maken. De toezichthoudende taken hebben we hierin uiteengezet. In de komende beleidsperiode monitoren we de PDC en passen deze aan naarmate de actuele behoefte daar om vraagt. Daarnaast hebben we in de afgelopen beleidsperiode overeenkomsten gesloten met GR's waarvoor HFA toezichthoudende taken uitoefent. Dit houden we in de komende periode actueel. In overleg met de deelnemers en andere geïnteresseerden gaan we, wegens groot succes, opnieuw kennissessies organiseren om een gezamenlijke aanpak voor onderwerpen uit het toezicht te blijven bespreken. We streven ernaar dat ontwikkelingen rondom mogelijke Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en/of eventuele toetreding van nieuwe deelnemers tot de GR zich materialiseren in de komende beleidsperiode.

Voor onderzoek en raadpleging van de originele stukken zijn de bezoekers welkom in onze studiezaal. De originelen uit de archief- en beeldcollectie zijn voor iedereen op aanvraag beschikbaar, tenzij er een beperking op inzage is.

Collectiebeheersysteem en e-Depot

In de komende beleidsperiode staat, zoals al eerder benoemd, de doorontwikkeling van het e-Depot hoog op de agenda, net als vraagstukken rondom de digitale archivering en het overbrengen van digitale archieven naar het e-Depot. In 2023 heeft HFA een e-Depot-voorziening geselecteerd, die we in 2024 hebben geïmplementeerd en in gebruik genomen met de eerste pilots. In de komende jaren gaan we verder met de ontwikkeling van het e-Depot passend bij actuele en toekomstige eisen en behoeften. Om onze deelnemers hierin voldoende mee te nemen zetten we een gedegen evaluatietraject in met diverse toetsingsmomenten.

Daarnaast streven we ernaar een actieve uitwisseling tussen document-managementsystemen en het e-Depot tot stand te brengen. We willen deze ontwikkeling op termijn met onze deelnemers gaan vormgeven: samen werken aan een digitale workflow voor duurzaam beheer en toegankelijkheid.

Behoud van de digitale en de fysieke collectie

We maken informatie, voor zover deze openbaar is, zichtbaar door (online) toegang tot (digitale) collecties te creëren, waarmee iedereen er gebruik van kan maken. Het werken aan de collectie van HFA is een continu proces waarin we meegaan met de ontwikkelingen op het gebied van collectiemanagement. Dat vereist zowel een omvangrijke infrastructuur (depots, magazijnen, ICT-voorzieningen, hard- en software, en dergelijke) als een steeds grotere inzet van inhoudelijke deskundigheid. We werken daarnaast voor de fysieke collecties de randvoorwaarde voor goed (duurzaam) materiaal- en depotbeheer verder uit, waarbij we ons bedienen van de meest actuele kennis op dit gebied. We zetten de benodigde stappen die we geformuleerd hebben in het Collectie Hulpverleningsplan (CHV).

Inspectie & toezicht

Ook toezicht op het informatie- en archiefbeheer bij de deelnemers en advisering omtrent uitvoering van de wettelijke taken behoort tot de primaire taken van HFA. Medewerkers van HFA zijn zowel intern als extern betrokken bij het ontwikkelen en waarborgen van digitale duurzaamheid van de archieven van de deelnemers. Deze 'digitale verduurzaming' komt ook tot uitdrukking in het doorontwikkelen van de digitale dienstverlening. Hoewel digitalisering en digitale duurzaamheid steeds meer de dagelijkse basis bepalen, blijven we ook in deze beleidsperiode oog houden voor het papieren archief in ons beheer. Stappen tot intensivering van toezicht die we in de afgelopen beleidsperiode hebben ingezet, continueren en verstevigen we in 2025-2028. Verder blijven we in gesprek met zorgdragers over (lopende) overbrengingen en vernietigingsprocessen. Daarbij hebben we ook aandacht voor de eisen die de nieuwe Archiefwet, inclusief Archiefregeling en Archiefbesluit, aan ons en onze deelnemers stelt.

Modernisering Archiefwet

De huidige Archiefwet is verouderd en sluit niet goed aan op digitale processen. De nieuwe wet verplicht overheden hun digitale informatie duurzaam op te slaan en toegankelijk te houden, zodat deze ook op lange termijn vindbaar, leesbaar en bruikbaar blijft voor zowel intern gebruik als inzage door burgers. Overheden moeten belangrijke informatie voortaan binnen tien in plaats van twintig jaar overbrengen naar een archief, wat het archief actueel houdt, cultureel erfgoed beter bewaart, en overheden transparanter maakt. Dit versnelt ook de toegang voor onderzoekers en journalisten. De invoering van deze wet is vertraagd, maar lijkt per 1 januari 2026 van kracht te worden.

Acties

- + In de komende beleidsperiode gaat het team e-Depot van Het Flevolands Archief onder het speerpunt *De betrouwbare organisatie* aan de slag met het inzetten van relevante mogelijkheden omtrent de transitie van informatie-centrale naar informatieverdeelstation.
- + Samen met onze overheden zorgen we ervoor dat de burger op efficiënte wijze niet alleen op een veilige manier toegang krijgt tot de juiste informatie maar ook makkelijk kloppende verbindingen kan leggen. De dienstverlening op dit gebied aan de deelnemers helpt de verbinding te vergroten, kennis breder te delen en de samenwerking naar een volgend niveau te tillen.
- + Ook het overbrengen van overheidsarchieven, inventariseren van collecties en de verdere uitrol van verzamelen van collecties rond hotspots dragen hieraan bij. We nemen bestanden uit de collecties op in het e-Depot.
- + Om de toegankelijkheid van onze collecties te vergroten, zetten we vervolgstappen binnen het bestaande beleid voor alternatieve manieren van ontsluiting. Daarnaast blijven we mogelijke hiaten in onze collecties aanvullen, met een focus op digitale toegankelijkheid. Dit omvat ook het optimaliseren van metadata, vaak met behulp van automatisering.

3. Dienstverlening

Synergie bereiken

Het aangaan en onderhouden van relaties is belangrijk. Je hebt elkaar nodig om verder te komen. Maar hoe doe je dat: goed en effectief samenwerken? Het Flevolands Archief faciliteert de kaders om van elkaar te kunnen leren. We houden goed contact. We luisteren naar vragen, zorgen en suggesties van onze stakeholders. We zeggen wat we doen en doen wat we zeggen. In de periode 2025-2028 nodigt Het Flevolands Archief overheidsorganisaties in de regio uit om de samenwerking te verstevigen, hetzij middels dienstverleningsovereenkomsten, hetzij door het beleid mee te bepalen als deelnemer in de gemeenschappelijke regeling van Het Flevolands Archief. Op die manier behalen we schaalvoordelen en bundelen kennis.

De rol van Het Flevolands Archief in de regio

HFA bouwt de relaties met overheden en erfgoedinstellingen in de regio uit door proactieve netwerkstappen rond zichtbaarheid. We zetten in op het verstevigen van al bestaande contacten, maar bouwen ook aan bekendheid en vertrouwen met nieuwe doelgroepen in de samenleving. HFA heeft de voorzieningen en kennis in huis om andere organisaties te kunnen ondersteunen en te versterken. We versterken onze rol in de regio als archiefexpert, maar ook door de publieke waarde van ons cultureel erfgoed te benadrukken. We pakken onze maatschappelijke rol stevig en structureel op en vergroten hiermee onze relevantie in de samenleving.

Voor 2025-2028 heeft HFA nieuwe aandachtspunten op het gebied van audiovisueel (AV) en fotomateriaal. De komende jaren benoemen we hiervoor nieuwe thema's en projecten, maken we actief gebruik van het materiaal in de voortzetting van *De Flevopoldercast* en het project *Wij zijn Flevoland*. We gebruiken dit materiaal voor een breed publieksbereik waarvoor we de samenwerking zoeken met andere instituten en organisaties.

Dit doen we overigens niet alleen regionaal, maar ook op landelijk niveau. We richten ons specifiek op het acquireren van particuliere archieven en het identificeren en invullen van de 'blinde vlekken' binnen onze AV- en fotocollecties, met als doel een inclusievere weergave van de diverse gemeenschappen die in Flevoland wonen. Dit werken we middels een stappenplan de komende periode verder uit.

Kennispartner in de regio

In 2025-2028 profileert HFA zich meer en meer als dé kennispartner voor de regio op het gebied van archiefbeheer, duurzame toegankelijkheid, archiefinspectie & toezicht en de geschiedenis van Flevoland. Bij de deelnemers in onze GR, maar ook bij andere instellingen in de regio, zien we de behoefte aan kennisdeling. Met het organiseren van kennissessies heeft HFA hier in de afgelopen periode al een deel van de oplossing geboden. Dit werken we in de komende beleidsperiode verder uit. HFA treedt hierin op als aanbieder van informatie door het delen van kaders en protocollen, als adviseur in overleggen, maar ook als verbinder en organisator van het proces van kennisdeling. Op die manier vergroten en versterken we samen de kennis en expertise van de ambtelijke organisaties en HFA.

Gemeente Dronten:

We stelden een inhoudelijke vraag waarvoor we een beroep wilden doen op de deskundigheid van onze gemeentearchivaris en die liet direct weten dat het betreffende onderwerp ook speelde bij een andere deelnemer. Hierdoor ondervonden we één van de waardevolle voordelen van het deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling, namelijk het delen van ervaringen en kennis op het gebied van archivering.

Het Flevolands Archief zet in op de doorontwikkeling van digitale dienstverlening in 2025-2028, in lijn met de speerpunten *De betrokken organisatie* en *De sociale organisatie*. HFA stelt haar kennis en expertise beschikbaar voor creatieve vormen van (her)gebruik van de informatie. De zoektocht naar creatieve mogelijkheden in onze dienstverlening is voortdurend. HFA zoekt hierin actief partners binnen en buiten het archiefwezen. Zo verbinden we nieuwe doelgroepen aan publieksprojecten en helpen hen om de collectie te begrijpen en te benutten. We zorgen dat de doelgroepen ons makkelijk kunnen vinden, we gaan actief naar hen op zoek. We zorgen dat ze zich welkom en thuis voelen bij onze organisatie en dat hun bijdragen gewaardeerd worden en zichtbaar zijn.

Digitale dienstverlening

In de volgende beleidsperiode zetten we onze dienstverlening in via de beschikbare digitale platforms. We zien dat meer *Collecties Online* zorgt voor meer interactie met de collecties. We weten steeds beter welke collecties onze gebruikers versneld gescand willen hebben. Deze mogelijkheid stellen we op steeds grotere schaal via *Scanning on demand* beschikbaar. Middels goede samenwerking verbindt HFA de informatie in de regio.

Acquisitie

Bij het verwerven van archieven, zowel van de overheid als van particuliere organisaties, speelt het selecteren op basis van zogenaamde hotspots opnieuw een belangrijke rol in de aankomende jaren. Hotspotlijsten geven gebeurtenissen en kwesties in de samenleving weer, die grote invloed hadden op die samenleving. Met een hotspotlijst bepaal je of te vernietigen informatie naar aanleiding van een bijzondere gebeurtenis, een incident of maatschappelijk debat in aanmerking komt voor eeuwige bewaring. Daarnaast zetten we in op een scherpere afstemming van ons acquisitieprofiel op de hiaten in onze collecties en de doelgroepen die nu niet of minder zichtbaar zijn. We houden in de komende periode vast aan de verdere opbouw van de audiovisuele collectie. We controleren de voortgang van publieksparticipatieprojecten die gekoppeld zijn aan acquisitie.

Digitalisering en materieel beheer

Passende en betrouwbare digitale dienstverlening vraagt naast aandacht voor actuele en toekomstige ontwikkelingen ook om verdere digitalisering van onze archieven en collecties. Onze inzet om de meest kwetsbare en meest geraadpleegde papieren archieven via kwalitatief hoogwaardige en herbruikbare scans toegankelijk te maken, handhaven we ook in deze beleidsperiode.

De gebruiker centraal

De plaats waar we de eerste toegang voor onze gebruikers op het gebied van digitale dienstverlening bieden, moet behalve een goed toegankelijke plek ook een plek zijn die uitnodigt voor informatie- en ideeënuitswisseling en verbinding. De website is, met de beschikbare collecties, de chatfunctie en de aanvraagmogelijkheid voor *Scanning on demand* vooralsnog veelal ingezet als digitale studiezaal. Hier kunnen de bezoekers hun eigen weg gaan om onderzoek te doen, bronnen aan te vragen, te communiceren met Het Flevolands Archief en met medegebruikers. Dit ontwikkelen we verder door, met koppelingen van ons collectiebeheersysteem, ons e-Depot en mogelijke andere kanalen. Naast de al bestaande website en klantkanalen vergroten we ons publieksbereik middels inzet van onze eigen social media kanalen, maar ook met de aandacht die andere accounts ons geven. Ook de aandacht van lokale en regionale media helpen ons onze collecties onder de aandacht te brengen van een breder publiek en interactie te genereren. Naast de ingeplande evaluatie- en bijstuurmomenten van al ingeplande publieksprojecten zoals *Wij zijn Flevoland*, hebben we met regelmaat brainstormsessies rondom het vergroten van het publieksbereik of het opzetten van nieuwe spin-offs van succesvolle projecten.

Open data

Naast de presentaties op onze eigen website willen we het hergebruik van de bronnen stimuleren om aan de hand van onze collecties nieuwe producten en diensten te creëren voor educatie, onderzoek en cultuurbeleving.

Volgens de principes van de Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur (DERA) bieden we onze data in toenemende mate aan als Linked Open Data. Hiermee kunnen wijzelf en externe partijen nieuwe toepassingen ontwikkelen, zoals apps, websites, (data)visualisaties en andere presentatievormen. De data kunnen verrijkt worden via crowdsourcing en AI. Het inrichten van publiekstoegangen voor de digitaal gevormde archieven in het e-Depot voor meer transparantie en goed gekoppelde informatie krijgt de komende jaren extra aandacht. Dat geldt ook voor het beschrijven van audiovisueel materiaal in archieven en de collectie websites.

Regionaal Historisch Centrum

Nederland bewaart in elke provinciehoofdstad rijksarchieven. Deze brengt het Rijk onder bij de Regionaal Historische Centra (RHC), openbare lichamen, ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Het Flevolands Archief is één van die RHC's. De RHC's beheren onder meer de archieven van de burgerlijke stand, notarissen, justitiële instellingen, het kadaster, Rijkswaterstaat en het gevangeniswezen. Naast deze rijksarchieven beheren de Regionaal Historische Centra archieven van provincies, gemeenten en waterschappen, maatschappelijke organisaties en particulieren. De RHC's werken waar mogelijk samen op het gebied van digitalisering, beheer, innovatie en bedrijfsvoering.

Acties

- + Onder het speerpunt *De vraagbaak organisatie* gaan we aan de slag met het kennisverdeelstation, waarbij participatie van en toegankelijkheid voor de gebruiker voorop staan.
- + Onder het speerpunt *De betrouwbare organisatie* sturen we in het kader van een transparante overheid en vindbare informatie op ontsluiting van de collectie via (Linked) Open Data en het verrijken van metadata, waarmee we de toegankelijkheid van onze collecties uitbreiden voor een aantal doelgroepen.
- + Onder het speerpunt *De betrokken organisatie* zetten we ook in op samenwerkingen met nieuwe doelgroepen en zoeken we nieuwe ingangen om de juiste kennis die al aanwezig is in de regio aan te boren, o.a. middels creatieve inzet van crowdsourcing zoals in het project *Wij zijn Flevoland*.
- + Hierbij betrekken we zoveel mogelijk onze deelnemers in de GR en andere al bestaande samenwerkingspartners, zodat er steeds meer mogelijkheden ontstaan voor verbinding, samenwerking en toegankelijkheid in de regio.
- + Het betrekken en samenwerken is ook beklonken in de punten van actie uit onze nieuwe social media strategie die we in de komende beleidsperiode uitrollen.
- + We brengen in deze beleidsperiode opnieuw verschillende filmcollecties van Het Flevolands Archief onder de aandacht en maken nog meer van deze collecties toegankelijk door het digitaliseren en ontsluiten van de filmcollectie.

Toekomst

In de toekomst willen we zoveel mogelijk mensen bereiken met onze collecties, zowel online als offline. We blijven onze kennis en vaardigheden ontwikkelen om steeds met de nieuwste technieken te kunnen werken. Daarbij zetten we in op creativiteit, duurzaamheid en toegankelijkheid.

Verbinding staat bij ons voorop. Samenwerken met partners en de gemeenschap wordt nog belangrijker. Van een informatiecentrale gaan we naar een informatie-verdeelstation, waarbij de gebruiker steeds meer in interactie treedt met het archief. We zetten ons in voor burgerparticipatie en willen een inclusieve organisatie zijn waar iedereen zich welkom voelt.

Onze lokale kennis blijft ons sterkste punt en onze maatschappelijke rol groeit steeds verder.

Het Flevolands Archief
Oostvaardersdijk 01-13
8242 PA Lelystad
T 0320 820 427
www.hetflevolandsarchief.nl